

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 10.01.2023

Sayı : 880

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 10/01/2023 16:21
Sayı: E-120.10-1151171

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Rusya'nın da desteği ile Esad rejimi İdlib dışındaki tüm gerginliği azaltma bölgelerini ele geçirmiş dolayısıyla İdlib, rejim karşıtı silahlı grupların son sığınağı haline gelmiştir. .Rusya ve Suriye devletlerinin İdlib'e olası bir askeri operasyon gerçekleştirmesi durumunda Türkiye'ye yönelecek muhtemel tazyik ile birlikte ülkemiz büyük bir göç dalgasına daha maruz kalacaktır. Bu durum halihazırda dünyada en fazla sığınmacı bulunduran Türkiye'ye daha fazla sığınmacı akınına sebep olacak, ülkemizin siyasi, ekonomik ve sosyolojik yapısını daha yoğun tehditlerle karşı karşıya bırakacaktır. Bu sebeplerden ötürü, İdlib'den Türkiye'ye doğru gelen yeni sığınmacı akınlarına yönelik tedbirler alınması amacıyla Anayasa'nın 98 inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim. 05.01.2023

D. Müsavat DERVİŞOĞLU
İzmir Milletvekili
Grup Başkanvekili

GEREKÇE

2011 yılının mart ayında, Suriye iç savaşı'nın başlamasıyla birlikte, Türkiye ile Suriye arasında yaşanan, askeri ve siyasi gerilimler giderek derinleşmiştir. 26 Mart 2012'de Türkiye, Suriye'deki büyükelçisini geri çekmiş ve Şam yönetimi ile tüm diplomatik ilişkileri durdurmuştur. Bu kararla birlikte, Türk dış politikasındaki geleneksel aktif denge ilkesi radikal biçimde terk edilmiş, mezhepsel ve dini gruplar üzerinden Orta Doğu'daki savaşlara taraf olmanın ilk adımı atılmıştır. Bu eksenle devam eden politikalar sonucunda; Suriye'nin kuzeyinde bulunan ve PKK'nın Suriye kolu olan PYD bölgede otonom bir güç haline gelmiş, Türkiye dış ticaret fazlası verdiği bir ülke olan Suriye'yi kaybetmekle kalmamış aynı zamanda dünyanın en çok sığınmacı barındıran ülkesi konumuna gelmiştir. Resmi olmayan rakamlara göre 58 milyar dolardan fazla maddi külfetin yanı sıra, 5 milyonun üzerindeki Suriyeli sığınmacı Türkiye'nin demografik ve kültürel yapısını tehdit etmeye başlamıştır.

Ak Parti iktidarının Müslüman Kardeşler eksenli İhvanı dış politikadaki ısrarı neticesinde Türkiye Arap Baharının kaybeden ülkesi konumuna gelmiştir. Rusya ve İran bölgedeki etki alanlarını hiç olmadıkları kadar arttırmıştır. 4-5 Mayıs 2017 Astana Mutabakatı sonucunda, Türkiye, Rusya ve İran'ın katıldığı görüşmelerde, İdlib ili ve komşu illerin Lazkiye, Hama ve Halep vilayetlerinin bazı bölgeleri, Humus ilinin kuzeyi, başkent Şam'daki Doğu Guta ile ülkenin güney bölgeleri olmak üzere 4 gerginliği azaltma bölgesi oluşturulmuştur. Fakat Rusya'nın da desteği ile Esad rejimi İdlib dışındaki tüm gerginliği azaltma bölgelerini ele geçirmiş dolayısıyla İdlib, rejim karşıtı silahlı grupların son sığınağı haline gelmiştir. İç göçle birlikte nüfusu 4 milyona yaklaşan İdlib, 2011 yılında başlayan savaşın ardından geldiğimiz noktada muhaliflerin son mevziisi, Esad rejiminin ise son hedefi haline gelmiştir.

İdlib bölgesinde bulunan El- Kaide bağlantılı HTŞ başta olmak üzere, radikal siyasi gruplar ile rejim güçleri arasında yaşanan yoğun çatışma, yeni ve büyük bir göç dalgasını da beraberinde getirmektedir. İdlib, güney ve güneydoğu bölgesi ile Halep'in batı ve güney kırsalındaki yerleşimlerinden Kasım 2019'dan itibaren yoğun bir kuşatma altına alınmış ve yine bu tarihten itibaren kamuoyunda yer alan haberlere göre 450 bin sivil yerlerinden edilerek Türkiye sınırına yakın yerlere gelmiştir. Bugün itibarıyla çeşitli radikal grupların sıkıştığı İdlib nüfusunun 3 ila 4 Milyon civarında olduğu tahmin edilmektedir. Rusya ve Suriye devletlerinin İdlib'e olası bir askeri operasyon gerçekleştirmesi durumunda Türkiye'ye yönelecek muhtemel tazyik ile birlikte ülkemiz büyük bir göç dalgasına daha maruz kalacaktır. Bu durum halihazırda dünyada en fazla sığınmacı bulunduran Türkiye'ye daha fazla sığınmacı akınına sebep olacak, ülkemizin siyasi, ekonomik ve sosyolojik yapısını daha yoğun tehditlerle karşı karşıya bırakacaktır. Bu sebeplerden ötürü İdlib'den Türkiye'ye doğru yönelmesi muhtemel yeni sığınmacı akınına matuf tedbirler alınması gerekmektedir.